

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Bc. Kryštofem Hornem ve věci

žalobkyně: **S. K.**
narozená X, státní příslušnice Libanonské republiky
toho času X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2022, č. j. OAM-85/LE-BA01-VL15-PS-2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:
Průběh správního řízení

1. Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, ze dne 18. 5. 2022, č. j. KRPJ-59453-31/ČJ-2022-160022-SV (dále jen „rozhodnutí o vyhoštění“), bylo žalobkyni uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „jen „zákon o pobytu cizinců“), tj. proto, že pobývala na území bez platného cestovního dokladu a oprávnění k pobytu, a to na dobu 2 let. Současně jí byla dle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců uložena lhůta k vycestování 10 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o vyhoštění. Ve výroku rozhodnutí o zajištění je též uvedeno, že se na žalobkyni nevztahují důvody znemožňující vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců a její vycestování je možné. Z odůvodnění rozhodnutí o vyhoštění plyne, že žalobkyně a dalších 25 osob různé státní příslušnosti cestovali bez platných cestovních dokladů, víz či oprávnění k pobytu v nákladním prostoru vozidla, což dne 13. 5. 2022 zjistila policejní hlídka na dálnici D2-Lanžhot. Žalobkyně vypověděla, že z Libanonu vycestovala 5. 5. 2022 letecky z Bejrútu do Bosny, odtud šla do Srbska a Maďarska, kde nastoupila do dodávky, ve které ji později objevila policie. Doklady ztratila cestou. Chtěla se dostat do Německa za budoucím manželem, panem Monzerem ALI, se kterým se seznámila přes Facebook a ještě se neviděli. Byli spolu asi rok v kontaktu, načež jejich bratři za ně uzavřeli manželskou smlouvu. Podle jejich víry takto uzavřeli sňatek, oficiálně na úřadě však nebyli. Žalobkyně dále uvedla, že je zdráva. Nemá na území České republiky ani Evropské unie žádného příbuzného ani osobu blízkou. Pouze někde v Německu žijí bratřenci. Návratu do Libanonu nic nebrání a nehrozí jí tam mučení, trest smrti, nelidské či ponižující zacházení nebo trest. Vrátit se ale nechce, neboť míří za (budoucím) manželem. Žalobkyně má jen základní vzdělání, nikdy neměla žádné zaměstnání. Rozhodnutí o vyhoštění převzala dne 19. 5. 2022.
2. Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, ze dne 14. 5. 2022, č. j. KRPJ-59453-21/ČJ-2022-160022-SV (dále jen „první rozhodnutí o zajištění“), byla žalobkyně zajištěna podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, tj. za účelem správního vyhoštění, neboť u žalobkyně je nebezpečí, že by mohla mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 70 dnů od okamžiku omezení svobody, tj. od 13. 5. 2022, a to s přihlédnutím k předpokládané složitosti realizace správního vyhoštění. V odůvodnění je konstatováno, že z jednání žalobkyně je zřejmé, že do doby zajištění pobývala (a pokud by nedošlo k zajištění, tak by zřejmě chtěla i nadále pobývat) na území České republiky bez cestovního dokladu a pobytového oprávnění a měla též v úmyslu bez nich překročit hranice na území dalšího členského státu Evropské unie (dále jen „EU“) s cílem dostat se až do Německa.
3. Dne 19. 5. 2021 žalobkyně podala v zařízení pro zajištění cizinců žádost o udělení mezinárodní ochrany.
4. Žalovaný rozhodl v záhlaví tohoto rozsudku specifikovaným rozhodnutím ze dne 20. 5. 2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“) o zajištění žalobkyně podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a s odkazem na § 46 odst. 5 zákona o azylu stanovil dobu trvání zajištění do 6. 9. 2022 (tedy v délce 110 dnů). V odůvodnění konstatoval, že žalobkyně pobývala na území EU neoprávněně, bez platného cestovního dokladu a povolení k pobytu. Sama žalobkyně sdělila, že se do domovského státu vrátit nechce, neboť míří za budoucím manželem do Německa. Nemá v České republice trvalý pobyt, zázemí ani rodinné příslušníky. Žalobkyně potvrdila, že jí v domovské zemi nehrozí nebezpečí ani neexistují překážky

jejího návratu do Libanonu. Žalovaný poukázal též na to, že žádost o mezinárodní ochranu podala až 5 dnů po zadržení policií, ačkoliv jí nic nebránilo učinit to dříve a byla o této možnosti též poučena. Žalovaný proto dospěl k závěru, že primární snahou žalobkyně je zůstat v České republice, potažmo v Německu s budoucím manželem, a vyhnout se tak správnímu vyhoštění. Existuje dle něj tedy nebezpečí, že se bude vyhýbat povinnosti z území EU vycestovat. O neúčinnost zvláštního opatření pak též svědčí účelové jednání žalobkyně, která se mezinárodní ochrany začala domáhat teprve po jejím zajištění v okamžiku, kdy se její vyhoštění stalo reálným. Zároveň bylo dle žalovaného zřejmé, že by jejím propuštěním ze zajištění byl ohrožen průběh řízení ve věci mezinárodní ochrany a že nelze rozumně předpokládat, že by žalobkyně své jednání změnila a respektovala by zvláštní opatření dle zákona o azylu. Odkázal přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48, z něhož se podává, že účelem zvláštních opatření je především zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění. Proto žalovaný shledal naplnění podmínek pro zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Žalovaný uvedl, že žadatelka není osobou zranitelnou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, a tak není vyloučena z aplikace § 46a odst. 1 zákona o azylu. Rovněž se zabýval délkou zajištění. Uvedl, že ačkoliv jednání žalobkyně považuje za účelové, nelze již nyní s jistotou říci, zda bude její žádost vyřízena postupem dle § 16 zákona o azylu. Je totiž možné, že žalobkyně uvede další důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které by vedly k posuzování důvodů podle § 12 až § 14b zákona o azylu. V případě žalobkyně však lze předpokládat skončení řízení o její žádosti do 90 dnů (tj. zhruba v polovině zákonné šestiměsíční lhůty). Případná žaloba má téměř vždy odkladný účinek, proto je žalovaný povinen dobu prodloužit o 15 dní, dalších 5 dní pak případně na doručování dokumentů v soudním řízení. Celková doba zajištění tak činí 110 dnů (včetně dne vydání napadeného rozhodnutí – pozn. soudu), čímž je splněna podmínka, že nesmí přesáhnout 120 dnů (§ 46a odst. 5 zákona o azylu). Napadené rozhodnutí nabylo právní moci dne 23. 5. 2022.

5. Pro úplnost soud dodává, že dne 1. 6. 2022 (tedy po vydání napadeného rozhodnutí) proběhl s žalobkyní pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Uvedla v něm, že bezpečností situace v Libanonu je špatná, dlouho ji nikdo neřeší, ale hlavním důvodem její žádosti je to, že se chce dostat za budoucím manželem do Německa. Když byla zadržena v České republice, už nemohla nikam cestovat, proto požádala o mezinárodní ochranu a sloučení s budoucím manželem. Uvedla, že budoucího manžela zná asi tři roky, v únoru letošního roku byl u ní v Libanonu na návštěvě. Viděla ho tam asi pětkrát, 15. 5. 2022 ho pak viděla naposledy v zařízení pro zajištění cizinců v České republice. Není pravdou (jak je uvedeno v protokolu o výsledku ze dne 14. 5. 2022), že se s budoucím manželem ještě neviděla a komunikuje s ním jen přes Facebook. Přes ten se s ním pouze seznámila. Při pohovoru též doložila 11 vytištěných listů zpráv o ekonomické a zdravotní situaci v Libanonu stažených z různých českých zpravodajských serverů.

Shrnutí žaloby

6. Žalobkyně v žalobě uvedla, že mířila do Německa za svým budoucím manželem. Seznámila se s ním přes Facebook a v kontaktu byli asi rok. Následně jeho a její bratr uzavřeli manželskou smlouvu, čímž byl dle jejich víry uzavřen sňatek. Budoucí manžel má v Německu pobytové oprávnění (mezinárodní ochranu podle domácího práva), což žalobkyně navrhuje prokázat kopií jeho pobytové karty a pasu. Předkládá rovněž žádost o sloučení s (budoucím) manželem podle nařízení Evropského Parlamentu a Rady

č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „Dublinské nařízení“) ze dne 24. 5. 2022 a kopii arabsky psané listiny bez překladu, o které uvádí, že jde o manželskou smlouvu. Namítá, že žalovaný v řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, porušil § 2 odst. 2, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, dále § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému.

7. Konkrétně žalobkyně uvedla, že nebyly naplněny podmínky pro vydání rozhodnutí dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť správní orgán přesvědčivě neprokázal, že v případě žalobkyně existují oprávněné důvody domnívat se, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Vycházel jen z policejního spisu a nerefletoval skutečnosti svědčící ve prospěch žalobkyně. Nelze též odhlédnout od problematické ekonomické situace v Libanonu, kdy zemí zmítá ekonomická krize, měna ztratila velmi výrazně na hodnotě a není tam dostatek léků ani lékařů. Ačkoliv tyto skutečnosti žalobkyně neuváděla, musí být žalovanému známy. Nelze dovodit, že žalobkynina žádost nevychází z azylově relevantních důvodů, pokud žalovaný se žalobkyní ani neprovedl pohovor. S ohledem na rozsah krize v Libanonu je zřejmé, že vycestování žalobkyně by mohlo představovat újmu a být v rozporu s mezinárodními závazky. V úvahu tedy připadá udělení doplňkové ochrany nebo humanitárního azylu. V tomto kontextu žalobkyně odkázala na judikaturu správních soudů, které rušily rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany žadatelům z Venezuely s odkazem na tamní celkově špatnou ekonomickou situaci, jakož i nedostatek zdravotní péče, která svým rozsahem dosahuje mezinárodní krize. Podle žalobkyně je situace v Libanonu obdobná. Žalobkyně dále uvedla, že neexistuje žádná povinnost podat žádost o mezinárodní ochranu okamžitě při vstupu na území České republiky, ale může být podána kdykoliv. Navíc pokud by skutečně byla žádost učiněna pouze za účelem vyhnout se správnímu vyhoštění, jistě by byla vyhodnocena jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu, což se nestalo. Dle praxe nelze předpokládat, že bude o žádosti včetně soudního přezkumu rozhodnuto v maximální možné délce 120 dní, kdy bude žalobkyně beztak muset být propuštěna. Zajištění tedy neplní deklarovaných účel.
8. Žalovaný též nerefletoval osobní příběh žalobkyně a motivy pro neregulární vstup. Žalobkyně je zranitelná, má základní vzdělání, nikdy nepracovala, žije z peněz bratra. Cestu pro ni zařizoval bratr budoucího manžela. Nebyla seznámena s právním řádem a následovala jen instrukce mužského příbuzného. Žalobkyně odkázala též na směrnici Evropského Parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návrátová směrnice“), podle níž jsou členské státy povinny zohlednit i jiné skutečnosti než jen neoprávněný pobyt cizince, což však žalovaný neučinil.
9. Žalovaný měl též povinnost zabývat se alternativami k zajištění a přistoupit k němu až poté, co by bylo prokázáno, že je nelze účinně uplatnit. Žalobkyně již 24. 5. 2022 požádala žalovaného o sloučení s (budoucím) manželem, který v Německu požívá zvláštního druhu mezinárodní ochrany podle domácího práva. Jelikož by se mohla kvalifikovat pro sloučení v rámci azylového řízení, má žalobkyně zájem se správními orgány spolupracovat a nemá

důvod se skrývat. Mohla by být umístěna v pobytovém středisku. V něm je každý vstup a odchod registrován a pro jeho opuštění na dobu delší 24 hodin je nutno si vyřídit propustku. To by zajistilo její dostupnost pro správní orgány. Touto alternativou se žalovaný přezkoumatelným způsobem nezabýval a žalobkyni nepřipadně vykreslil jako zcela nevěrohodnou. Ta přitom s cizineckou policií doposud aktivně spolupracovala a na všechny otázky pravdivě odpovíeděla. Povaha a možnosti alternativ zajištění jí však nebyly ani nijak vysvětleny.

10. Dále žalobkyně poukázala na dobu zajištění v délce 110 dnů. Tato délka je nepřiměřená, postrádá individuální zdůvodnění a zbavuje žalobkyni práva na účinný soudní přezkum v rozumných intervalech, neboť může po dobu zajištění iniciovat soudní přezkum jen jednou. Žalovaný při stanovení délky pouze obecně zhodnotil délku trvání řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. Z rozhodnutí však musí být zřejmé, jak dlouho je žadatele nezbytné držet v zařízení pro zajištění cizinců. Žalobkyně nepovažuje délku 110 dnů za přiměřenou a označila ji za účelovou. Zdůraznila, že se jedná o užití velmi závažného institutu, v jehož rámci dochází k omezení osobní svobody, pročez je nezbytné postupovat velmi pečlivě a podrobně rozhodnutí odůvodnit. To však žalovaný neučinil, v čemž žalobkyně též spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
11. Taktéž namítla, že zajištění v délce 110 dnů ji fakticky zbavuje práva na pravidelný soudní přezkum jejího zajištění v rozumných intervalech (dle čl. 5 odst. 4 Úmluvy). Kontrola zajištění musí dle Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) proběhnout urychleně a musí být vykonávána s určitou periodicitou. Představuje totiž záruku zejména proti pokračování takového zajištění, jež, ačkoliv zprvu nařízeno zákoně, se následně mohlo stát nezákonným [dle rozsudku ESLP ve věci *Chichkov proti Bulharsku* ze dne 9. 1. 2003, stížnost č. 38822/97]. Naplnění podmínek stanovených v zákoně pro zajištění se totiž v čase vyvíjí, proto musí být zajištěnému dána možnost jeho přezkumu (soudem) v rozumných intervalech. Připomněla, že požadavek na urychlený, efektivní a úplný soudní přezkum je stěžejní a představuje v podstatě jedinou záruku proti svévoli správního orgánu. Pakliže je pak doba zajištění příliš dlouhá a zajištěný se proti němu brání žalobou (o níž soud rozhodne zamítavým rozhodnutím), je možnost soudního přezkumu v kontextu stanovené doby (110 dnů) fakticky omezena na jedinou žalobu. Žalobkyně tedy krom jiného v napadeném rozhodnutí spatřuje i porušení svého práva na pravidelný soudní přezkum zajištění v rozumných intervalech.
12. Závěrem uvedla, že s ohledem na výše uvedené považuje § 46a odst. 10 zákona o azylu za rozporný s ústavním pořádkem, neboť jí fakticky není dána možnost výše zmíněného periodického přezkumu zajištění. Obdobné ustanovení obsahuje zákon o pobytu cizinců (konkrétně § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců). V tomto ohledu poukázala na to, že NSS dle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky navrhl Ústavnímu soudu zrušení § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců pro jeho rozpor s ústavním pořádkem (řízení vedeno Ústavním soudem pod sp. zn. Pl. ÚS 12/19).
13. Žalobkyně závěrem tvrdí, že napadené rozhodnutí vykazuje známky svévole. Odkázala přitom na judikaturu ESLP, podle níž jeden z hlavních principů při posuzování zákonnosti detence je princip ochrany před svévolí (konkrétně odkázala na rozhodnutí ve věci *Saadi proti Spojenému království* ze dne 29. 1. 2008, stížnost č. 13229/03). Pokud je zajištění svévolné, není slučitelné s čl. 5 odst. 1 Úmluvy. Aby detence nebyla svévolná, musí být provedena v dobré víře, musí úzce souviset s účelem detence, na niž se správní orgán odvolává, místo a podmínky musí být přiměřené a délka by neměla překročit dobu

přiměřeně nutnou ve vztahu ke sledovanému účelu. Takto však žalovaný dle názoru žalobkyně nepostupoval. S informacemi o její osobě zacházel účelově, upřednostnil ty v její neprospěch a dostatečně se nezabýval alternativami k zajištění. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, z jakého důvodu není možné využít konkrétních alternativ k zajištění, proto považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.

Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že v napadeném rozhodnutí zdůvodnil, proč dospěl k domněnce, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu účelově s cílem oddálit správní vyhoštění. Zrekapituloval, že žalobkyně uvedla, že cílem její cesty je Německo a do Libanonu se vrátit nechce. Vědomě pobývala na území EU neoprávněně, za což obdržela vyhoštění. Zopakoval, že z jednání žalobkyně je zřejmé, že v jejím případě existuje nebezpečí, že se bude vyhýbat povinnosti z území vycestovat. Podání žádosti o mezinárodní ochranu bylo v jejím případě zapříčiněno snahou se vyhoštění vyhnout. Uložení zvláštních opatření by bylo v tom případě zcela neúčinné. Odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004, a ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005, dle nichž je o azyl nutno požádat bezprostředně poté, co k tomu má žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového, tedy neprodleně po vstupu na území České republiky. Navrhl tedy s poukazem na napadené rozhodnutí zamítnutí žaloby.

Posouzení věci soudem

15. Pokud jde o procesní náležitosti, soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 46a odst. 7 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Přistoupil proto k věcnému projednání žaloby. O věci rozhodl bez jednání v souladu s § 46a odst. 8 zákona o azylu. Dokazování soud pro nadbytečnost neprováděl.
16. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
17. Jak uvedl NSS např. v rozsudku ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 288/2016 - 27, v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu jsou obsaženy tři podmínky, za kterých lze vydat rozhodnutí o zajištění. První podmínkou je podání žádosti až v zařízení pro zajištění cizinců, druhou je existence oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem se vyhnout hrozícímu vyhoštění nebo jej pozdržet, a konečně třetí, že žádost o udělení mezinárodní ochrany bylo možno podat dříve. Tyto podmínky je přitom třeba splnit kumulativně (současně). Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy). Aniž by tím byl jakkoliv předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se

rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Účelem § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je „zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu“ (srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35, ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 - 31, nebo ze dne 31. 8. 2017, č. j. 1 Azs 243/2017 - 25).

18. Pokud jde o první podmínku, ta splněna byla. Žalobkyně byla zajištěna Policií ČR dne 14. 5. 2022 a žádost o mezinárodní ochranu podala v zařízení pro zajištění cizinců dne 19. 5. 2022. To ostatně žalobkyně ani nerozporovala.
19. Stejně tak druhou podmínku má soud ve shodě s žalovaným za splněnou. Žalobkyně na území přicestovala bez jakéhokoli cestovního dokladu a bez pobytového oprávnění. Již v den vydání prvního rozhodnutí o zajištění byla žalobkyně poučena o možnosti, důsledcích a způsobu podání žádosti o mezinárodní ochranu (součástí správního spisu pod položkou 18 je informace o možnosti požádat o mezinárodní ochranu ze dne 14. 5. 2022 podepsaná žalobkyní a tlumočnickem). Od samého počátku (při výslechu z téhož dne) přitom za cíl své cesty označila Německo, kde žije její (budoucí) manžel. Uvedla, že v případě návratu do Libanonu jí mučení, trest smrti, nelidské či ponižující zacházení ani trest nehrozí. Vrátit se tam sice nechce, jako důvod však uvedla to, že chce za budoucím manželem do Německa. Je tedy nutno konstatovat, že do vydání napadeného rozhodnutí žalobkyně nevznesla v podstatě žádné azylově relevantní tvrzení či příběh. V kontextu dříve vyjádřeného motivu cesty (za budoucím manželem) a časové posloupnosti vydání prvního rozhodnutí o zajištění (14. 5. 2022), převzetí rozhodnutí o vyhoštění, kdy se stala vidina nuceného návratu pro žalobkyni velmi reálnou, a podání žádosti o mezinárodní ochranu (obojí 19. 5. 2022) se skutečně jeví závěr, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána výhradně s cílem se hrozícímu vyhoštění vyhnout, nebo je pozdržet, jako ospravedlnitelný. Dovolává-li se žalobkyně rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 4. 2020, č. j. 60 Az 62/2019 - 44, který považuje žalovaným citované judikáty vyjadřující názory o existenci povinnosti podat žádost o mezinárodní ochranu bezprostředně po vstupu na území za chybné, poukazuje soud na bod 30 rozsudku NSS ze dne 14. 1. 2021, č. j. 1 Azs 177/2020 - 60, ve věci kasační stížnosti směřující proti uvedenému rozsudku Krajského soudu v Plzni. NSS v něm uvádí, že pokud žadatel o mezinárodní ochranu žádost podá až poté, co mu např. uplyne platnost víza, může tím utrpět věrohodnost tvrzených azylových důvodů. Stejný dopad na posuzování vážnosti (účelovosti) azylové žádosti žalobkyně má dle zdejšího soudu v daném případě její časová souvislost s vydáním rozhodnutí o správním vyhoštění.
20. Na uvedeném nic nemění tvrzení žalobkyně (která vznesla v jasné artikulované podobě poprvé až v žalobě) o neutěšené ekonomické situaci v Libanonu. Žalovaný napadeným rozhodnutím ani soud tímto rozsudkem nepředjímají výsledek azylového řízení. Ačkoliv byly shledány oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, není vyloučeno, že bude přesto shledána důvodnou. Účelová žádost o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu totiž nemusí být žádostí zjevně bezdůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu (srov. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 1. 11. 2016, č. j. 75 Az 42/2016 - 25). Jak již bylo uvedeno, smyslem využitého institutu zajištění při tzv. účelové žádosti o azyl je zabránit zneužívání azylového práva k obstruování vyhoštění. Při rozhodování o jeho uvalení však nedochází k meritornímu posuzování

azylové žádosti. V daném případě, jak již bylo ostatně též uvedeno, nebylo v době rozhodování žalovaného s ohledem na absenci relevantních vyjádření žalobkyně příliš co posuzovat. I pokud by se však prokázalo žalobkynino žalobní tvrzení o tom, že humanitární krize v Libanonu je srovnatelná s humanitární krizí ve Venezuele, jistě to neznamená, že každá osoba přicházející z uvedené země má automaticky bez dalšího nárok na udělení některé z forem ochrany a je „imunní“ vůči zajištění podle §46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu i tehdy, je-li její postup zjevně účelový.

21. Tím se soud dostává ke splnění třetí podmínky, tedy možnosti podat žádost o udělení mezinárodní ochrany dříve. V tomto ohledu žalobkyně ani netvrdí, že by jí v tom cokoliv bránilo. Ačkoliv od vstupu žalobkyně na území České republiky, resp. od počátku jejího prvního zajištění do vydání rozhodnutí o vyhoštění, resp. do podání žádosti o mezinárodní ochranu neuběhla nikterak dlouhá doba (pouze několik dnů, z toho jen část pracovních), má soud za to, že šlo o dobu za standardních okolností dostatečnou pro to, aby se osoba s vážně míněnou žádostí o mezinárodní ochranu na státní orgány obrátila, zejména pak byla-li o této možnosti poučena v podstatě ihned poté, co se dostala do jejich moci. Jakkoliv si lze jistě představit důvody, pro které žadatel s podáním žádosti otálí (např. z důvodů zdravotního stavu či až následné změny situace ve státě původu), žádný takový důvod ze správního spisu ani tvrzení žalobkyně nevyplývá.
22. Nad rámec odůvodnění (neboť podle § 75 s. ř. s. rozhoduje podle skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí, byť musí tuto zásadu vykládat konformně s požadavky článku 5 odst. 4 Úmluvy a zohlednit i podstatné změny, k nimž došlo po něm, pokud tyto změny mohly vést k tomu, že pokračování omezení osobní svobody, které bylo původně nařízeno v souladu se zákonem, se stalo nezákonným; srov. rozsudek NSS ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019 - 48, č. 3933/2019 Sb. NSS) soud poukazuje na to, že žalobkyně i při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 1. 6. 2022 uvedla, že hlavním důvodem její cesty je snaha dostat za budoucím manželem do Německa, byť je ekonomická situace v Libanonu obecně špatná. Ani při tomto pohovoru neuvedla důvody, které by prodlení s podáním žádosti o mezinárodní ochranu vysvětlovaly, ani důvody, které by vyvstaly až nyní a nebylo možné je uplatnit dříve.
23. Vedle toho se soud k námitce žalobkyně zabýval též splněním dalšího předpokladu pro její zajištění, a to otázkou, zda nebylo možné účinně uplatnit zvláštní opatření jakožto mírnější alternativu vůči zajištění. Se závěrem žalovaného o nemožnosti zajištění těmito opatřeními nahradit soud souhlasí.
24. Volba zvláštních opatření je totiž v první řadě „vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat. Uložení zvláštního opatření musí být dostatečné k zabezpečení jeho účasti nejen v řízení ve věci mezinárodní ochrany, nýbrž rovněž pro případ výkonu rozhodnutí o vyhoštění, pokud by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48). Existují-li skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení či výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření“ (rozsudek NSS ze dne 13. 11. 2019, č. j. 10 Azs 244/2019 - 34).
25. Skutečnosti nasvědčující tomu, že by žalobkyně řízení či výkon rozhodnutí o správním vyhoštění mařila, žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí (být jen stručně, srov. odstavec na str. 3-4 napadeného rozhodnutí) a odkazuje na dosavadní postup žalobkyně,

nerespektování právního řádu a účelové podání žádosti o mezinárodní ochranu. Ačkoliv je odůvodnění v tomto bodě s ohledem na svou obecnost skutečně na hraně přezkoumatelnosti, lze z něj v kontextu napadeného rozhodnutí dovodit, že žalovaný považuje použití zvláštních opatření za vyloučené jednak s ohledem na vstup a pobyt žalobkyně na území bez platného cestovního dokladu a povolení k pobytu, ale též s ohledem na vyjádřený úmysl žalobkyně odcestovat za budoucím manželem do Německa. Nelze tedy přisvědčit žalobkyni, že žalovaný zohlednil pouze její neoprávněný pobyt.

26. Zákon o azylu umožňuje zajištění nahradit buď uložením povinnosti zdržovat se v pobytovém středisku [§ 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu], nebo uložením povinnosti osobně se hlásit ministerstvu ve stanovené době [§ 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu]. Podmínkou pro uložení některého z alternativních opatření podle § 47 odst. 1 zákona o azylu je předpoklad spolupráce ze strany žadatele, jak plyne z posledně citovaného rozsudku NSS č. j. 10 Azs 244/2019 - 34. Dosavadní přístup a vyjádření žalobkyně ani dle soudu nezakládají rozumný předpoklad, že žalobkyně bude v budoucnu se správními orgány spolupracovat a že bude respektovat rozhodnutí o vyhoštění, ale naopak spíše nasvědčuje tomu, že žalobkyně by mařila případný výkon správního vyhoštění a opustila Českou republiku do Německa. Je třeba připomenout, že správní vyhoštění, které bylo žalobkyni uloženo, se pojí se zákazem vstupu nejen na území České republiky, ale všech členských států EU, tedy i Německa. Žalobkyně proto zjevně nemá zájem v dosahu českých orgánů zůstat. Naopak, její setrvání v dosahu českých orgánů zvyšuje pravděpodobnost její deportace mimo území EU, po které by se její cíl – setkání s budoucím manželem v Německu – stal po dobu platnosti zákazu vstupu jen obtížně dosažitelný. Ani žalobkynino (budoucí) manželství s osobou, která disponuje pobytovým oprávněním právě v Německu, záruku spolupráce žalobkyně neskýtá. Pomoc osoby požívající pobytového oprávnění na území jiného členského státu EU může žalobkyni naopak případné skrývání před správními orgány usnadnit, a to pravděpodobně v tomto jiném členském státě, tedy mimo jurisdikci českých orgánů. Na výše uvedeném riziku útěku nic nemění ani po vydání napadeného rozhodnutí učiněná žádost o sloučení s (budoucím) manželem podle Dublinského nařízení, neboť její úspěch jistě není zaručen.¹ Pokud by žalobkynina žádost o sloučení ztroskotala, neměla by již sebemenší důvod setrvávat v pobytovém středisku či se hlásit ministerstvu. Ačkoliv žalobkyně poukazuje na nutnost vyřídit si pro odchod z pobytového zařízení propustku, z § 82 zákona o azylu neplyne, že by tato procedura výrazněji omezovala možnost pobytové středisko opustit. Z ničeho nevyplývají záruky, že by žalobkyně, ocitla-li by se takto mimo moc státních orgánů, neuposlechla opět pokynu mužského příbuzného, popř. budoucího manžela, nepokračovala v cestě za ním a nepřestala s úřady komunikovat. Je tedy zjevné, že nebude-

¹ S ohledem na rozpory ve vyjádřeních žalobkyně ohledně délky trvání a způsobu udržování vztahu (1 či 3 roky, přes Facebook či též osobně) není především zcela jasné, zda jsou skutečně naplněny podmínky pro to, aby byl budoucí manžel žalobkyně považován za „rodinného příslušníka“ ve smyslu čl. 2 písm. f) Dublinského nařízení, zejm. zda spolu žijí v trvalém vztahu a zda tato rodina vznikla již v zemi původu. Není též zřejmé, zda budoucí manžel je toliko žadatelem o mezinárodní ochranu, nebo zda mu již byla v Německu udělena. Ani v případě splnění podmínek čl. 9 či 10 Dublinského nařízení však není vyloučeno, že bude příslušnými orgány dotčené manželství/partnerství vyhodnoceno jako fiktivní (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 2. 4. 2019 ve věci C-583/17, *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie proti R.*). Ostatně, i kdyby žalobkyně podle Dublinského nařízení do Německa měla být přemístěna, nebylo by tím její zajištění vyloučeno [viz důvod pro zajištění dle § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu]. Proto soud neměl důvod provádět k důkazu související listiny předložené žalobkyní (doklady budoucího manžela a manželská smlouva, žádost o sloučení), neboť uvedené úvahy teprve budou předmětem posuzování správních orgánů.

li žalobkyně zajištěna, nebude možno jejímu případnému útěku a následnému skrývání jakkoliv zabránit (jedinou výhodou zvláštních opatření oproti zcela volnému režimu je to, že by se o ztrátě kontaktu s žalobkyní žalovaný dozvěděl patrně dříve, jeho možnosti situaci řešit a případné vyhoštění uskutečnit by však již byly jen velmi omezené). Z výše uvedených důvodů tak nebylo na místě žalobkyni zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu ukládat místo zajištění, a to v obou případech ze stejného důvodu, tudíž žalovaný neměl povinnost zabývat se zvlášť důvody, proč nepřistoupil na opatření podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, a zvlášť důvody, pro které nepřistoupil na opatření dle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

27. Namítá-li žalobkyně, že nebyly zjištěny a zhodnoceny všechny individuální okolnosti, zejména pak tvrzení žalobkyně o jejím vztahu s občanem ČR (viz obecný bod II žaloby; soud předpokládá, že žalobkyně minila vztah s budoucím manželem v Německu), uvádí soud, že právě tuto skutečnost žalovaný zjevně na vědomí vzal, jak vyplývá z výše uvedeného. Stejně tak soud nemá za to, že by se žalovaný jakkoliv mýlil v závěru, že žalobkyně není zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, jak se snaží sugerovat žalobkyně, aniž by nabídla tvrzení, že spadá do některé z kategorií uvedených v zákoně (např. *že je nezletilá osoba bez doprovodu, rodič s nezletilým dítětem nebo se zletilým dítětem se zdravotním postižením, osoba se zdravotním postižením nebo s vážným onemocněním, těhotná žena, oběť obchodování s lidmi nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí*). Pakliže toliko uvádí, že jednala pod vlivem svých mužských příbuzných a nebyla si vědoma svého neoprávněného pobytu, má soud i přes žalobkynino mládí a nedostatek vzdělání a zkušeností (zejména pak pracovních) toto tvrzení za zcela nevěrohodné. Žalobkyně si minimálně musela být vědoma toho, že nemá žádné doklady, když sama uvedla, že je po cestě ztratila. Vzhledem k tomu, že po cestě překročila hranice několika států, je obtížně představitelné, že by si neuvědomovala, že k tomu zpravidla bývá nutný platný cestovní pas. O možnosti podání žádosti o azyl pak byla včas poučena, jak je uvedeno výše.
28. Soud též z obsahu správního spisu nedospěl k závěru, že by některé okolnosti svědčící ve prospěch žalobkyně nebyly zohledněny, jak žalobkyně neurčitě namítla. Z žádného ustanovení pak nevyplývá povinnost žalovaného provést s žalobkyní pohovor v rámci řízení o jejím „přezajištění“ dle zákona o azylu. Sama skutečnost, že žalovaný vycházel z podkladů vyplývajících z předchozího řízení o zajištění vedeného Policií ČR, nijak neodporuje právním předpisům (viz např. rozsudek NSS ze dne 26. 1. 2017 č. j. 1 Azs 328/2016 - 28, bod 22).
29. Namítla-li žalobkyně letmo též zásah do svého soukromého a rodinného života, uvádí soud, že sice judikatura NSS za jistých podmínek připouští možnost posuzování zásahu do soukromého a rodinného života i v řízení o zajištění podle zákona o azylu, nevyžaduje, aby takové posouzení bylo vždy explicitně vyjádřeno v každém rozhodnutí o zajištění. Není povinností správních orgánů se vždy výslovně vyjadřovat k možné otázce zásahu do rodinného života bez ohledu na konkrétní skutkové okolnosti a reálnost zásahu do těchto práv (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 2. 2018, č. j. 9 Azs 326/2017 - 30, nebo ze dne 30. 4. 2019, č. j. 9 Azs 51/2019 - 28). Jakkoliv zajištění, tedy institut spojený se značným omezením osobní svobody, bude vždy určitým zásahem do rodinného života, nejde v daném případě zjevně o zásah nepřiměřený. Sleduje legitimní cíl, kterým je v daném případě zájem na umožnění realizace pravomocně uloženého správního

vyhoštění, skončí-li azylové řízení pro žalobkyni nepříznivě (viz výše). Kontakt žalobkyně s budoucím manželem přitom nebude s ohledem na délku zajištění (110 dnů) a zachovanou možnost přijímání návštěv a korespondence přerušena [srov. § 81 odst. 1 písm. d), e) a f) zákona o azylu, resp. § 134 odst. 1 písm. b) a c) zákona o pobytu cizinců]. Nad rámec odůvodnění soud dodává, že ostatně sama žalobkyně při pohovoru dne 1. 6. 2022 uvedla, že ji budoucí manžel v zařízení pro zajištění cizinců dne 15. 5. 2022 navštívil.

30. Žalobkyně konečně brojí proti délce zajištění. Žalovaný při jejím stanovení v souladu s judikaturou NSS zohlednil zejména očekávanou délku řízení o mezinárodní ochraně. Účel zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je totiž z povahy věci provázán s délkou řízení o mezinárodní ochraně. Jak konstatoval NSS již v rozsudku ze dne 23. 1. 2019, č. j. 1 Azs 363/2017 - 38, bod 41, zpravidla „nelze osobu zajistit na dobu kratší, než je doba řízení o mezinárodní ochraně, přičemž opačný postup by vedl ke zmaření účelu institutu zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.“ (shodně též rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2020, č. j. 7 Azs 426/2019 - 38, bod 18). Zajištění o délce 109 či 110 dní se srovnatelným zdůvodněním předpokládané délky řízení o mezinárodní ochraně a s ohledem na zdroje dostupné žalovanému již v přezkumu NSS obstálo (viz rozsudky ze dne 7. 2. 2019, č. j. 1 Azs 316/2017 - 43, body 33-36; či ze dne 12. 3. 2020, č. j. 7 Azs 426/2019 - 38, body 17-19). V nyní posuzované věci žalovaný zdůvodnil délku zajištění obdobně, tedy výčtem okolností, z nichž dovodil předpokládanou délku řízení o mezinárodní ochraně (viz str. 4 napadeného rozhodnutí). Soud tak má za to, že odůvodnění doby zajištění v napadeném rozhodnutí bylo dostatečně podložené a přiměřené s ohledem na důvod zajištění žalobkyně. Pokud by důvody pro zajištění pominuly dříve, povede to k dřívějšímu propuštění ze zajištění.
31. Co se týče související námitky nedostatečné periodicity soudního přezkumu, soud uvádí, že v této věci toliko přezkoumával zákonnost prvního zajištění žalobkyně podle zákona o azylu. Nejde tedy o obdobnou situaci, v jaké NSS ve věci sp. zn. 8 Azs 26/2018 předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení dle žalobkyně srovnatelné úpravy v zákoně o pobytu cizinců podle § 95 odst. 2 Ústavy České republiky, kdy nebyla věcně posouzena žádost žalobce o propuštění ze zajištění právě s ohledem na předčasnost žádosti podle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců. V nyní posuzované věci nebyl § 46a odst. 10 zákona o azylu aplikován, a tudíž soud ani nemá oprávnění věc předkládat Ústavnímu soudu podle § 95 odst. 2 Ústavy České republiky.
32. Samotná délka zajištění žalobkyni nezbavuje možnosti případného dalšího soudního přezkumu, neboť podle § 46a odst. 10 zákona o azylu má žalobkyně možnost požádat po uplynutí 1 měsíce ode dne právní moci tohoto rozsudku o opětovné posouzení důvodů zajištění s případně navazujícím soudním přezkumem. Pokud má žalobkyně za to, že takový interval vyplývající z § 46a odst. 10 zákona o azylu neodpovídá ústavnímu pořádku, má možnost tuto námitku uplatnit v situaci, kdy nebude její případná žádost o opětovné posouzení důvodů zajištění věcně posouzena s odkazem na toto ustanovení (právě jak se stalo ve věci sp. zn. 8 Azs 26/2018, v níž NSS věc podle § 95 odst. 2 Ústavy ČR předložil Ústavnímu soudu). Soud dále poukazuje na výše citovaný rozsudek č. j. 9 Azs 193/2019-48, který do jisté míry prolamuje vázanost soudního přezkumu stavem vztahujícím se ke dni vydání napadených rozhodnutí a umožňuje tak uplatnění relevantních novot i v řízení před soudy.

Závěr a náklady řízení

33. Soud tak uzavírá, že žalovaný nepřehlédl žádnou podstatnou skutkovou okolnost, napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, nevykazuje známky svévole a po věcné stránce je souladné s právní úpravou. Protože soud současně nezjistil žádné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti, žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
34. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně nebyla s podanou žalobou úspěšná. Úspěšnému žalovanému nevznikly v souvislosti s tímto řízením žádné náklady, jež by svým rozsahem přesahovaly náklady běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 16. června 2022

JUDr. Bc. Kryštof Horn, v. r.
samosoudce